

ОСНОВНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЦІНОВУ ПОЛІТИКУ ЗОЛОТА В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА СВІТОВИХ РИНКАХ

©2019 МІРОШНИЧЕНКО Т. М., ПИСАРЕВСЬКИЙ М. І., ФРУНТ Є. Б.

УДК 339.722:338.53
JEL: E44; E64; F60; D53

Мірошниченко Т. М., Писаревський М. І., Фрунт Є. Б. Основні фактори впливу на цінову політику золота в умовах фінансової глобалізації на світових ринках

Цілями даної роботи є аналіз ринку золота, виявлення основних факторів, які впливають на формування ціни на золото, вивчення світового попиту на золото. Зазначено, що золото відображає валютно-фінансові позиції країни та є одним із важливих показників її конкурентоспроможності; підкреслено, що світовий ринок золота відіграє особливу роль у міжнародних фінансах; оцінено, як країни світу застосовують різноманітну політику для формування резервів золота. Проведено аналіз кон'юнктури світового ринку золота за останні 10 років та виявлено, що попит і пропозиція жовтого металу постійно змінюються як структурно, так і функціонально. Попит залежить від рівня розвитку промисловості, потреби в поповненні золотовалютних державних резервів, спекулятивних тенденцій і в цілому має тенденцію до стійкого зростання. Висвітлено питання щодо світової економічної кризи, яка почалася у 2008 р. і викликала зміни в усіх сферах життя: соціальній, економічній, політичній; вплинула на розвиток фінансового сектора та динаміку світових і національних валют, провокуючи нестабільність у масштабах як усього світу, так і окремих держав. У такі кризові моменти золото завжди є об'єктом підвищеного інтересу, будучи безризиковим і захищеним активом, який має високу ліквідність. З цього можна зробити такі висновки: золото, порівняно з паперовими активами, залишається популярним інвестиційним інструментом і зберігає свою значущість для держав; фактори, що впливають на формування ціни на золото, багатогранні й охоплюють усі сторони його видобутку, реалізації та споживання. На сьогоднішній день ціна золота формується під впливом політичних і фінансових факторів.

Ключові слова: ринок дорогоцінних металів, міжнародні фінансові організації, ринок золота, інвестори, центральні банки, кон'юнктура світового ринку, фінансова глобалізація, золотовалютні резерви.

DOI:

Рис.: 5. Табл.: 1. Бібл.: 12.

Мірошниченко Тетяна Миколаївна – викладач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: tnm712@ukr.net

ORCID: orcid.org/0000-0001-6114-4866

Писаревський Микола Ілліч – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: n.pisarevskiy92@gmail.com

Фрунт Єлизавета Борисівна – студентка факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: l_makhovav@ukr.net

УДК 339.722:338.53
JEL: E44; E64; F60; D53

UDC 339.722:338.53
JEL: E44; E64; F60; D53

Мирошниченко Т. М., Писаревский М. И., Фрунт Е. Б. Основные факторы влияния на ценовую политику золота в условиях финансовой глобализации на мировых рынках

Целями данной работы являются анализ рынка золота, определение основных факторов, влияющих на формирование цены на золото, анализ мирового спроса на золото. Указано, что золото отражает валютно-финансовые позиции страны и является одним из ключевых показателей ее конкурентоспособности; подчеркнута, что мировой рынок золота играет особую роль в международных финансах; оценено, как страны мира применяют разнообразную политику для формирования золотых резервов. Проанализирована конъюнктура мирового рынка золота за последние 10 лет и выявлено, что спрос и предложение желтого металла постоянно меняются как структурно, так и функционально. Спрос зависит от уровня развития промышленности, потребности в пополнении золотовалютных государственных резервов, спекулятивных тенденций и в целом имеет тенденцию к устойчивому росту. Раскрыты вопросы, касающиеся мирового экономического кризиса, который начался в 2008 г. и вызвал изменения во всех сферах жизни: социальной, экономической, политической; повлиял на развитие финансового сектора и динамику мировых и национальных валют, провоцируя нестабильность в масштабах как всего мира, так и отдельных государств. В такие кризисные моменты золото всегда является объектом повышенного интереса, будучи безрисковым и защищенным активом, который имеет высокую ликвидность. Из этого можно сделать следующие выводы: золото, по сравнению с бумажными активами, остается популярным инвестиционным инструментом и сохраня-

Miroshnychenko T. M., Pysarevskiy M. I., Frunt I. B. The Main Factors Influencing the Policy of Pricing for Gold in the Conditions of Financial Globalization of the World Markets

The publication is aimed at analyzing the gold market, defining the main factors that influence the pricing for gold, analyzing the world demand for gold. It is indicated that gold reflects the monetary and financial positions of the country and is one of the key indicators of its competitiveness; it is emphasized that the world gold market plays a special role in international finance; it is estimated how the world countries apply a variety of policies to form their gold reserves. The world gold market is analyzed for the time period of the last 10 years, identifying that the demand and supply of the yellow metal are constantly changing both structurally and functionally. Demand depends on the level of industrial development, the need for replenishment of gold and currency reserves of the State, speculative tendencies and generally tends to steady growth. The article covers the issues related to the world economic crisis, which started in 2008 and caused changes in all spheres of life: social, economic, political; which influenced development of the financial sector and the dynamics of both the world and national currencies, provoking instability both world-wide and in the scale of individual countries. In the crisis moments, gold is always an object of increased interest, being a risk-free and protected asset that has high liquidity. The conclusions can be drawn as follows: gold, in comparison with paper assets, remains a popular investment instrument and retains its significance for the States; the factors influencing

ет свою значимість для государств; факторы, влияющие на формирование цен на золото, многогранные и охватывают все стороны его добычи, реализации и потребления. На сегодняшний день цена золота формируется под влиянием политических и финансовых факторов.

Ключевые слова: рынок драгоценных металлов, международные финансовые организации, рынок золота, инвесторы, центральные банки, конъюнктура мирового рынка, финансовая глобализация, золотовалютные резервы.

Рис.: 5. **Табл.:** 1. **Библ.:** 12.

Мирошниченко Татьяна Николаевна – преподаватель кафедры туристического бизнеса и страноведения, Харьковский национальный университет им. В. Н. Каразина (пл. Свободы, 4, Харьков, 61022, Украина)

E-mail: tnm712@ukr.net

ORCID: orcid.org/0000-0001-6114-4866

Писаревский Николай Ильич – кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры туристического бизнеса и страноведения, Харьковский национальный университет им. В. Н. Каразина (пл. Свободы, 4, Харьков, 61022, Украина) **E-mail:** n.pisarevskiy92@gmail.com

Фрунт Елизавета Борисовна – студентка факультета международных экономических отношений и туристического бизнеса, Харьковский национальный университет им. В. Н. Каразина (пл. Свободы, 4, Харьков, 61022, Украина) **E-mail:** l_makhovav@ukr.net

the formation of gold prices are multifaceted and cover all aspects of the production, sale and consumption of gold. Currently the pricing for gold is being formed under the influence of political and financial factors.

Keywords: precious metals market, international financial organizations, gold market, investors, central banks, world market conditions, financial globalization, gold and currency reserves.

Fig.: 5. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 12.

Miroshnychenko Tetiana M. – Lecturer of the Department of Tourism and Country Studies, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: tnm712@ukr.net

ORCID: orcid.org/0000-0001-6114-4866

Pysarevskiy Mykola I. – PhD (Economics), Senior Lecturer of the Department of Tourism and Country Studies, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: n.pisarevskiy92@gmail.com

Fruyt Ielyzaveta B. – Student of the Faculty of International Economic Relations and Tourism Business, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: l_makhovav@ukr.net

Валютно-фінансовий стан країни та її кредитоспроможність на світовому ринку відображає золотий запас. Золото відіграє провідну роль у міжнародних валютно-кредитних відносинах, регулює платіжний баланс країни, поповнює валютні резерви, виконує купівельно-платіжну функцію, страхує від інфляції, служить стабілізатором під час політичних та економічних перешкод. Вагомим чинником результативного функціонування національної економіки є ринок дорогоцінних металів. Важливим фактором забезпечення стабільності національної економіки є виробництво, обіг і використання дорогоцінних металів. На сьогоднішній день золото не є основою грошового обігу, але є складовою частиною золотовалютних резервів держав і необхідним ресурсним компонентом найважливіших галузей: медицини, електроніки, приладобудування та телекомунікацій.

У всьому світі золото визнано головним дорогоцінним металом. Ще в давнину жителі нашої країни, а також інші народи використовували золото як нічні паперові грошові купюри.

З того часу, коли золото зайняло роль загальногеквівалента, тим самим виділившись з різноманіття інших товарів, змінилося не одне покоління людей. Функції та роль золота змінювалися впродовж розвитку світового порядку, воно, як і раніше, займає вагомим місце в системі економічних відносин. На певному етапі розвитку суспільства золото набуло статусу грошового металу. Надалі на його базі складалася система золотого стандарту, без якої неможливо собі уявити розвиток економік багатьох країн у XIX–XX ст. Пізніше, подолавши національні кордони, золото стало основою світової валютної системи, виконуючи цю функцію, по суті, до 70-х рр. XX ст. Цей період характеризувався подвійною системою жорсткого регулювання операцій з дорогоцінними металами на

національному та міждержавному рівнях. Основний обсяг руху золота був зосереджений між монетарною владою країн і міжнародними фінансовими організаціями. Приватний сектор був серйозно обмежений у операціях з фізичним металом [1].

В умовах фінансової глобалізації вагомий внесок у дослідження проблем функціонування світового ринку дорогоцінних металів зробили вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема А. Г. Барсеґян, А. Грінспен, Б. Блеккет, Б. Ейшенґрін, Ф. Кідленд, Б. Люсі, В. Девонс, В. Михальський, Д. Баур, Д. Вуд, Дж. Мак Коун, Дж. Р. Зіммерман, Є. О. Медведкіна, Л. М. Чиж, Л. Мізес, Л. Н. Красавіна, М. Бордо, М. О'Браян, П. Темін, М. Фрідман, Н. Льюїс, П. Кругман, Р. Зеллік, Р. Мандел, С. Хармстон, Т. Мак Дермотт, Ф. Капі, Ч. Кінделбергер та ін.

Вивченням фінансової глобалізації та її проявів у світі займалися такі науковці: М. Айхан Косе, Ю. І. Біленко, Ш. Вей, Д. К. Дас, Ф. Лейн, Дж. Мілесі-Ферретті, Ю. В. Полякова, І. Прасад, Л. О. Примостка, К. Рогофф, С. А. Циганов, О. О. Чуб, С. Л. Шмуклер та ін. [2]. Проте проблематика визначення факторів, що впливають на формування цін на золото, потребує подальших досліджень.

Метою даної статті є аналіз ринку золота, виявлення основних факторів, які впливають на формування ціни на золото, а також дослідження світового попиту на золото.

Золото як найбільш поширений дорогоцінний метал є важливим засобом диверсифікації офіційних золотовалютних резервів Національного банку України. Крім того, золото не обтяжене жодними міжнародними кредитними зобов'язаннями, і це вигідно його відрізняє від інших складників резервів. Водночас золото є важливим резервом і джерелом ліквідних ресурсів та важливим елементом за-

безпечення національної грошової одиниці у складі активів НБУ [3].

Обсяг запасів золота відображає валютно-фінансову позицію країни та є одним із важливих показників її конкурентоспроможності. Світовий ринок золота відіграє особливу роль у міжнародних фінансах. Світові країни застосовують різноманітну політику для формування резервів золота.

На сьогоднішній день золотий резерв країни проявляється в трьох формах (рис. 1).

Рис. 1. Форми золотого резерву

Джерело: складено за [4].

Ринки золота – це спеціальні центри торгівлі золотом, де здійснюється його регулярна купівля-продаж за ринковими цінами з метою промислово-побутового споживання; приватної тезаврації; інвестицій; страхування ризику; спекуляції; придбання необхідної валюти для міжнародних розрахунків. Якщо розглянути ринок золота організаційно, то це консорціум з кількох банків, що вповноважені здійснювати угоди із золотом. Вони здійснюють посередницькі операції між покупцями та продавцями й концентрують у себе їхні заявки, порівнюють їх і за взаємною домовленістю фіксують середній ринковий рівень ціни [5].

Основними гравцями ринку золота є:

1. *Компанії з видобутку золота.* Це провідна категорія учасників ринку, бо вони поставляють на ринок основну кількість первинного золота. Сюди відносяться як невеликі компанії, так і величезні корпорації. Чим більше компанія видобуває золота, тим сильніше впливає вона на ринок.

2. *Промислові споживачі.* Дана категорія учасників включає в себе промислові підприємства, ювелірне виробництво, а також підприємства з очищення та облагородження золота.

3. *Біржовий сектор.* У більшості країн на найбільших біржах існують спеціальні секції з торгівлі золотом та іншими дорогоцінними металами.

4. *Інвестори.* Ними виступають юридичні або фізичні особи, які вкладають свої грошові кошти в придбання злитків. Інвесторами також можуть виступати нерезиденти. Ринок дорогоцінних металів може використовуватись юридичними та фізичними особами як об'єкт для інвестування.

5. *Центральні банки.* Вони займають значне місце на ринку дорогоцінних металів. Роль центробанків

особливо зросла в 90-х років ХХ ст., вони значно впливають на кон'юнктуру ринку. В їх функцію входить встановлення правил торгівлі золотом на ринках.

6. *Професійні дилери та посередники.* Цю групу представляють, перш за все, спеціалізовані компанії та комерційні банки. Дилери грають одну з провідних ролей на будь-якому ринку, оскільки майже все золото спочатку потрапляє в їх руки [6].

Ринок дорогоцінних металів складається з таких секторів (рис. 2).

Аналіз кон'юнктури світового ринку золота за останні 10 років постійно змінюється – як структурно, так і функціонально, що відображається на попиті та пропозиції дорогоцінного металу. Попит залежить від рівня розвитку промисловості, потреби в поповненні золотовалютних державних резервів, спекулятивних тенденцій і в цілому має тенденцію до стійкого зростання.

Ювелірна промисловість є основним споживачем золота (рис. 3).

Споживання ювелірних виробів залежить від доцільності придбання даної продукції, рівня доходів, цін та їх волатильності, а також від різних соціально-економічних і культурних чинників. Протягом останніх років найбільший відсоток (62 %) ювелірного попиту припав на країни Близького і Середнього Сходу, Індію (11 %), Італію (8 %), Китай (7%), США (5%) та інші (7 %). Світовий попит на ювелірні вироби наведено на рис. 4.

Попит визначається ціною золота: чим нижче ціна, тим вище попит. З'ясовано, що за останні два десятиліття попит на метал у провідних країнах зріс на 50%. На частку країн третього світу припадає майже дві третини світового попиту на метал.

Пропозиція на світовому ринку золота залежить від золотодобувної промисловості, а також від центральних банків. На сьогоднішній день більше 60 країн здійснюють постійний видобуток золота, близько 1 тонни на рік (найбільші з них представлені в табл. 1).

Країни, які виступають лідерами золотодобувної промисловості, є: Китай (429,4 т на рік), Австралія (289 т), США (243 т), Канада (171 т). Факторами,

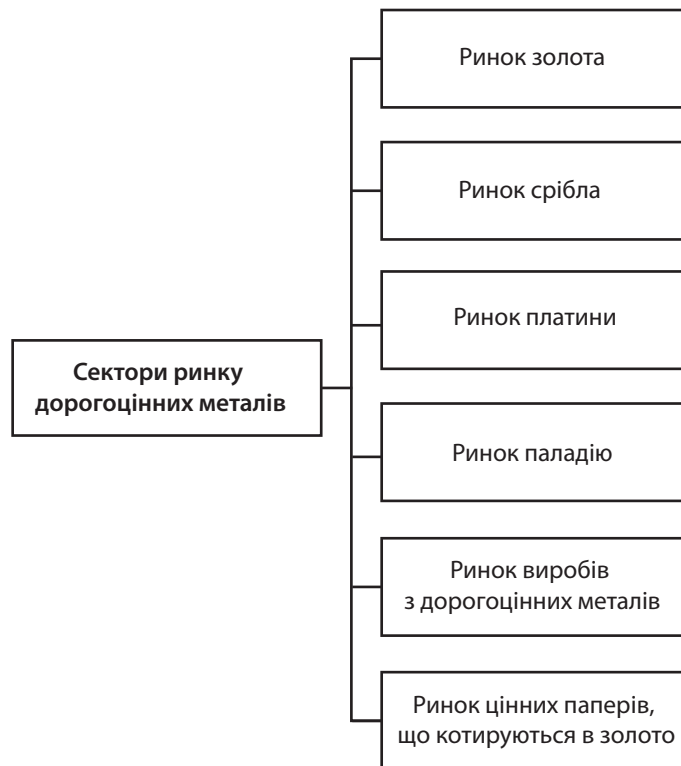

Рис. 2. Сектори ринку дорогоцінних металів

Джерело: складено за [7].

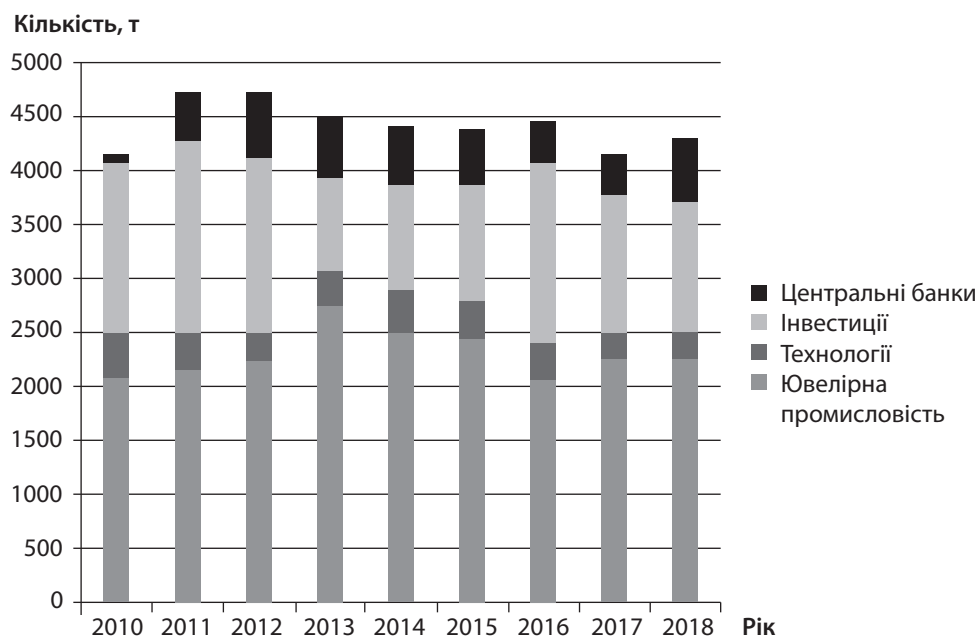

Рис. 3. Основні споживачі золота

Джерело: складено за [7; 8].

що впливають на обсяг пропозиції золота з боку золотодобувної промисловості, є ціна золота на ринку, характеристика кон'юнктури світового господарства та технологічний прогрес.

Аналіз динаміки цін на золото за останні 10 років показав таку картину (рис. 5).

На графіку з рис. 5 ми можемо бачити, що загалом ціни на золото мають негативну тенденцію. Так,

станом на III квартал 2010 р. ціна на золото становила 1373,0 доларів США за 1 тройську унцію, а станом на III квартал 2017 р. – 1266,0 доларів США за 1 тройську унцію. Незважаючи на це, такі коливання в ціні за такий тривалий період вважаються незначними. При цьому ми спостерігаємо, що в деяких проміжках часу ціна на жовтий метал значно зростала. Так, з 2010 р. ціна помітно зросла, а в кінці 2011 р. дося-

Таблиця 1

Лідери золотодобувної промисловості

Країна	Видобуток (тонн)
Китай	429,4
Австралія	289,0
Росія	272,3
Сполучені Штати	243,6
Канада	171,2
Перу	166,6
Південна Африка	156,9
Фінляндія	130,1
Мексика	122,4
Гайана	114,2

Джерело: складено за [10].

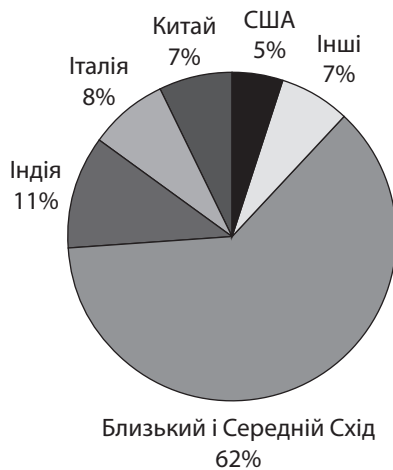

Рис. 4. Попит на золоті ювелірні вироби

Джерело: складено за [9].

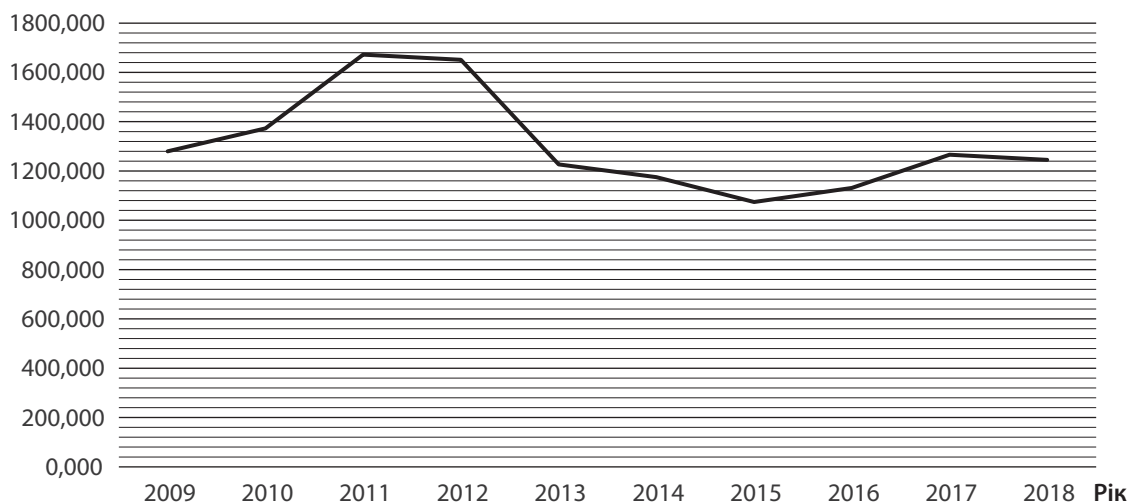
Ціна,
млн дол. США

Рис. 5. Динаміка цін на золото, млн дол. США

Джерело: складено за [11].

гла свого рекордного піку та становила 1672,0 долар США за 1 тройську унцію. Такий ціновий підйом досі залишається неперевершеним, хоча у 2012 р. середньорічні золоті ціни перевищували ціни 2011 р. Починаючи з кінця 2012 р., ціна на золото мала тенденцію до зниження. Протягом 2013–2015 рр. ціни на золото продовжували впевнено падати, а в кінці 2015 р. досягли свого мінімуму в 1074,40 доларів США за 1 тройську унцію. Основною причиною такої тенденції стали низькі темпи інфляції та навіть загроза дефляції в найбільших економіках світу. На початку 2016 р., згідно з графіком, можемо спостерігати зростання ціни. Так, ціна на золото з рекордно низької в 1074,40 дол. США за 1 тр. унцію зросла до 1131,65 дол. США за 1 тр. унцію, а у 2017 р. становила 1266,0 дол. США за 1 тр. унцію, проте починаючи з грудня 2017 р. ціна знову почала тенденцію до падіння і у 2018 р. становила 1245,0 дол. США за 1 тр. унцію.

Світова економічна криза, що почалася у 2008 р., політичні та економічні події останніх років викликали зміни в усіх сферах життя: соціальній, економічній, політичній; вплинули на розвиток фінансового сектора та динаміку світових і національних валют, провокуючи нестабільність в масштабах як усього світу, так і окремих держав. У такі кризові моменти золото завжди є об'єктом підвищеного інтересу, будучи безризиковим і захищеним активом, який має високу ліквідність. Ціна на золото формується під впливом декількох факторів, а саме:

– політичні:

- ✦ глобальна політична та економічна ситуація;
- ✦ інвестиційний клімат;
- ✦ політичні події;
- ✦ політика центробанків

– фінансові:

- ✦ динаміка долара США;

- ✦ інвестиційний попит;
- ✦ попит на золото з боку ювелірної промисловості, виробництва та офіційного сектора – *виробничо-технічні*;
- ✦ обсяг видобутку золота;
- ✦ ціни на нафту та енергоносії;
- ✦ відкриття нових способів видобутку;
- ✦ відкриття нових і виснаження старих родовищ золота [12].

Ціноутворюючі чинники на ринку золота – курс долара США, ціна на нафту, ціни на дорогоцінні метали суміжних ринків, фондові індекси міжнародних фінансових ринків тощо. Попит на срібло коливається залежно від технологічного розвитку, ціна на цей метал визначається переважно співвідношенням поставок і промисловим попитом. Подальший розвиток новітніх технологій залежить від срібла, тому зменшення попиту на метал не прогнозується. Срібло має унікальні технічні характеристики, тому ціну на срібло вважають нееластичною. Індикатором стану світової економіки вважається співвідношення цін золота і платини, яке змінюється залежно від циклічності економічного розвитку. Інвестиційний попит на золото є набагато вищим, ніж платину. Ціни на платину співвідносяться з реальною економікою, а ціни на золото – із намірами інвесторів. Золото традиційно асоціюється із надійністю, тому інвестиційний попит під час кризи значно зростає.

Дослідження кон'юнктури ринків та підходів до формування цін на дорогоцінні метали є багатфакторними процесами, урахування яких має вагоме значення при формуванні золотовалютних резервів країни, забезпечення стабільності фінансової системи та проведення операцій із дорогоцінними металами, що набуває актуальності для України в умовах глобалізаційних змін [3].

ВИСНОВКИ

На сьогоднішній день золото є важливим економічним і політичним інструментом, яким користуються провідні країни світу. Ціна на нього не залежить тільки від об'єктивних ринкових факторів. Останнім часом, в даному контексті, зростання ціни на золото може вважатися тимчасовим порушенням рівноваги на ринку, яке в перспективі, завдяки фундаментальним факторам попиту і пропозиції, буде відновлено. Окрім того, невизначеність, пов'язана з поверненням будь-якого боргу, буде служити джерелом постійної нестабільності та причиною фінансових криз.

Таким чином, ринок золота має дуже складну та багаторівневу структуру, учасниками якої є не тільки країни-виробники, але й безліч посередників, споживачів та спекулянтів. Найбільший попит на золото у світі спостерігається з метою інвестування та в ювелірній промисловості. Інвестори при вкладанні коштів у золото керуються низкою факторів, серед яких

здатність застрахуватися від нестабільності та знизити рівень ризику, очікування зростання попиту на дорогоцінний метал тощо. Помітний попит в азіяських країнах зумовлено підвищенням платоспроможності населення та відносно низькими цінами ювелірних виробів. До того ж, якщо в розвинених європейських країнах золото в прикрасах витісняється штучними матеріалами, то в країнах, що розвиваються, – підвищення матеріального рівня населення супроводжується збільшенням кількості придбаних дорогих ювелірних виробів.

Отже, золото, порівняно з паперовими активами, залишається популярним інвестиційним інструментом і зберігає свою значимість для держав. У глобальній економіці дорогоцінні метали змінюють свої функції, оскільки виступають засобом накопичення та інвестиційним активом, стають незамінними сировинними складниками виробничих процесів у провідних галузях. Переважна частина золота перебуває в резервних активах центральних банків та міжнародних організацій.

Таким чином, фактори, що впливають на формування ціни на золото, багатогранні й охоплюють всі сторони його видобутку, реалізації та споживання. На сьогоднішній день ціна золота формується під впливом політичних і фінансових факторів, а більшою мірою – саме курсом долара США, проте вже в недалекому майбутньому це домінуюче становище може перейти до чинників, які представляють зовсім іншу сутність: скорочення природних запасів золота і розробка більш досконалих способів його видобутку цілком ймовірно будуть задавати тренд ціни на «жовтий метал». ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Барсегян А. Г. Состояние и перспективы современного мирового рынка золота. *Культура народов Причерноморья*. 2011. № 201. С. 51–58.
2. Доскочинська Л. С. Світові ринки дорогоцінних металів в умовах фінансової глобалізації : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02. Львів, 2017. 208 с.
3. Золото в МВФ. URL: <http://www.imf.org/external/np/exr/facts/rus/goldr.pdf>
4. Доскочинська Л. С. Роль золота та срібла у фінансовій діяльності держав // Актуальні проблеми економіки України: науковий підхід до їх вирішення : зб. матер. Всеукр. наук. інтернет-конф. Тернопіль : Тайп, 2013. С. 34–36.
5. Joint Statement on Gold / European Central Bank. 1999. URL: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/1999/html/pr990926.en.html>
6. Басова Д. О. Ринок золота: фактори впливу на ціну // Сучасні інформаційні технології та системи в управлінні : зб. матер. І Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів і студентів (м. Київ, 19–20 квітня 2018 р.). Київ : КНЕУ, 2018. С. 34–35.
7. Пухальська А. П., Коротаєва О. В. Аналіз кон'юнктури та тенденцій сучасного розвитку ринку золота.

Вісник Запорізького національного університету. Серія «Економічні науки». 2014. № 2. С. 217–225.

8. Gold supply and demand statistics. URL: <https://www.gold.org/goldhub/data/gold-supply-and-demand-statistics>

9. World Gold Council. URL: <https://www.gold.org/>

10. Gold mine production. URL: <https://www.gold.org/goldhub/data/historical-mine-production>

11. Gold prices. URL: <https://www.gold.org/goldhub/data/gold-prices>

12. Міжнародні валютно-кредитні та фінансові відносини. URL: <http://bibliograph.com.ua/valyutno-creditnye-otnosheniya/148.htm>

REFERENCES

Barsegyan, A. G. "Sostoyaniye i perspektivy sovremenogo mirovogo rynku zolota" [The state and prospects of the modern world gold market]. *Kultura narodov Prichernomorya*, no. 201 (2011): 51-58.

Basova, D. O. "Rynok zolota: faktory vplyvu na tsinu" [Gold Market: Impact Factors on the Price]. *Suchasni informatyivni tekhnolohii ta systemy v upravlinni*. Kyiv: KNEU, 2018. 34-35.

Doskochynska, L. S. "Rol zolota ta sribla u finansovii diialnosti derzhav" [The role of gold and silver in the financial activities of States]. *Aktualni problemy ekonomiky Ukrainy: naukovyi pidkhid do yikh vyrishennia*. Ternopil: Taip, 2013. 34-36.

Doskochynska, L. S. "Svitovi rynky dorohotsinnykh metaliv v umovakh finansovoi hlobalizatsii" [World precious metals markets in the context of financial globalization]: *dys. ... kand. ekon. nauk* : 08.00.02, 2017.

"Gold mine production". <https://www.gold.org/goldhub/data/historical-mine-production>

"Gold prices". <https://www.gold.org/goldhub/data/gold-prices>

"Gold supply and demand statistics". <https://www.gold.org/goldhub/data/gold-supply-and-demand-statistics>

"Joint Statement on Gold". European Central Bank. 1999. <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/1999/html/pr990926.en.html>

"Mizhnarodni valiutno-kredytni ta finansovi vidnosyny" [International monetary and credit and financial relations]. <http://bibliograph.com.ua/valyutno-creditnye-otnosheniya/148.htm>

Pukhalska, A. P., and Korotaieva, O. V. "Analiz koniunktury ta tendentsii suchasnoho rozvytku rynku zolota" [Analysis of the current situation and trends of the current development of the gold market]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky»*, no. 2 (2014): 217-225.

World Gold Council. <https://www.gold.org/>

"Zoloto v MVF" [Gold in the IMF]. <http://www.imf.org/external/np/exr/facts/rus/goldr.pdf>